

עַל־שֵׁלֶשׁ חַיֹּת נֶאֱמַר, הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר. אָדָם צִוָּה לֶאֱלֹף דּוֹר. בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקוֹ, וּפְרַח לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶקֶן וְזֶקֶן, עַל־יָד נֶאֱמַר (מְלָאכִי ב) הָלוֹא אָב אֶחָד לְכָלֵנוּ. בְּדִיוֹקָן שְׁלֹמֶעֱלָה, אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. אֲשֶׁרִי חָלְקֵנוּ שְׁזַכִּינוּ שִׁיְהִיָּה לָנוּ בְּךָ חֵלֶק.

וְכֵּה הִיָּה? פְּשָׁתִים, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (שְׁמוֹת כח) וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנָסִי בֶד לְכַסּוֹת בָּשָׂר עֲרוּהָ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן שֶׁהִתְפַּסְתָּה בּוֹ הָעֲרוּהָ - הוּא טוֹב! אָמַר לוֹ, בְּנִי, לֹא כָל הָעֲרִיּוֹת שׁוּיִם. זֶה לֹא הַקָּרִיב הַקָּרֵבָן הַזֶּה אֲלֵא לְקָרֵב אֶת עֲרוֹתוֹ לֵה', שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (וִיקְרָא יח) אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שָׂאֵר בָּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּהָ אֲנִי ה'. וּמֵהִי עֲרוֹתוֹ? הַזֶּה־מָה הָרָעָה, הָעֲרִלָּה הַנִּקְבָּה, שֶׁעֲרִלָּה הִיא שְׁנֶאֱמַר בָּהּ אָדָם הִרְאִשׁוֹן מוֹשֵׁף בְּעֲרִלְתּוֹ הִיָּה.

וּמֵהִי הָאֵם שֶׁל הָעֲרֻבִיָּה הָרָעָה? פָּרִי הָעֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִי' וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשְׁתָּה עִמָּה וַיֹּאכְלוּ. וּמֵהִי? לִילִי'וֹת, מִשֵּׁם בָּאִים הָעֲרֻב רַב, שֶׁהֵם מְעֲרָבִים בִּישְׂרָאֵל, שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם (יִשְׁעִיָּה א) הוּא גוֹי חָטָא, שֶׁהֵם זָרַע מִרְעִים בָּנִים מִשְׁחִיתִים וְגו'. וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לַעֲגָל. וּמִשּׁוֹם זֶה (בְּרֵאשִׁית ד) וְאֵל קִין וְאֵל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וְהָרִי נֶאֱמַר בְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, (תְּהִלִּים קמח) וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְנֶאֱמַר כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמָּת, וְקִבַּל אוֹתָם, וְכָל שָׁפֵן לְקָרְבָנוֹ שֶׁל קִין. אֲלֵא שֶׁהִיָּה רְצוֹנוֹ לָרַע, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. אֲבָל הֶבֶל הִיָּה רְצוֹנוֹ בְּקָרְבָנוֹ לְקָרֵב אֶת הַשְׂכִּינָה, לְאוֹתוֹ שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים יז) וַעֲתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוֹשׁוֹ כְּשֶׁלֶג לְבָן,

הַתִּלֵּת חַיֹּן עָלֶיהוּ אֶתְמַר (שֵׁם לֵג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר. אָדָם, (תְּהִלִּים קח ח) צִוָּה לֶאֱלֹף דּוֹר. אֶתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקָא לִיָּה פְּרַח לַעֲלָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (דף קלח ע"א) סָבָא סָבָא עַל־יָד אֶתְמַר (מְלָאכִי ב י) הָלוֹא אָב אֶחָד לְכָלֵנוּ. בְּדִיוֹקָנָא דְלַעֲלָא אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים זַכָּאָה חוֹלְקָנָא דְזַכִּינָא לְמַהוּי בְּךָ חוֹלְקָא.

וּמֵאִי הָיָה פְּשָׁתִים, דְּאֶתְמַר בִּיָּה (שְׁמוֹת כח מב) וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנָסִי בֶד לְכַסּוֹת בָּשָׂר עֲרוּהָ. אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר אִם כֵּן דְּאֶתְפָּסִי בִיָּה בָּשָׂר עֲרוּהָ טוֹב אִיְהוּ. אָמַר לִיָּה בְּרִי לֹא כָל עֲרִיּוֹת שׁוּיִן, הָאִי לֹא קָרִיב קָרְבָנָא דָּא אֲלֵא לְקָרְבָּא עֲרוּהָ דִילָּה לֵה' דְּאֶתְמַר בִּיָּה (וִיקְרָא יח ו) אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שָׂאֵר בָּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּהָ אֲנִי ה'. וּמֵאִי עֲרוּהָ דִילָּה זַהֲמָא בִישָׂא עֲרִלָּה נּוֹקְבָא דְעֲרִלָּה הִיא דְּאֶתְמַר בָּהּ אָדָם הִרְאִשׁוֹן מוֹשֵׁף בְּעֲרִלְתּוֹ הָיָה.

וּמֵאִי נִיְהוּ אִמָּא דְעֲרֻבִיָּא בִישָׂא, אִיבָא דְאִילָנָא דְטוֹב וְרָע דְּאֶתְמַר בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִי' וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשְׁתָּה עִמָּה וַיֹּאכְלוּ. וּמֵאִי נִיְהִי לִילִי'וֹת מִתְמָן קָא אֶתְנִין עֲרֻב רַב, דְּאֶנּוּן מְעֲרָבִין בִּישְׂרָאֵל דְּאֶתְמַר בְּהוּן (יִשְׁעִיָּה א ד) הוּא גוֹי חָטָא, דְּאֶנּוּן זָרַע מִרְעִים בָּנִים מִשְׁחִיתִים וְגו'. וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לַעֲגָלָא. וּבְגִין דָּא (בְּרֵאשִׁית ד ה) וְאֵל קִין וְאֵל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה.

וְהָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְמַר בִּיָּה (תְּהִלִּים קמח ט) וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְאֶתְמַר בִּיָּה (יחזקאל יח לב) כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמָּת, וְקִבַּל לֹוֹן כָּל שָׁפֵן לְקָרְבָנָא דְקִין. אֲלֵא דִהּוּה רְעוּתָה לְבִישׁ כְּמָא דְּאֶתְמַר אֲבָל הֶבֶל הָיָה רְעוּתָה בְּקָרְבָנָא דִילָּה לְקָרְבָּא שְׂכִינָתָא לְהִהוּא דְּאֶתְמַר בִּיָּה

(דניאל ז ט) וְעֵתִיק יוֹמִין יִתֵּב לְבוּשָׁה כְּתֹלַג חֹר וְשֹׁעַר רִישָׁה כְּעֶמֶר נָקֵא. כְּמֵאִי, כְּהֵהוּא דְקָרִיב (בראשית ד ד) מִכְּכֹרוֹת צֹאנֹו וּמִחֻלְבֵּהֶן. וּבִגִּין דֵּא וַיִּשַׁע ה' אֶל הֶבֶל. וְהָא אֲתָמֵר.

וּמִיָּד דִּלֵּא אֲתִקְבֵּל קֶרְבְּנָא דְקִין, וַיִּחַר לְקִין מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִין לָמָּה חָרָה לָךְ דִּלֵּא אֲתִקְבֵּל קֶרְבְּנֶךָ. אִם תֵּיטִיב עוֹבְדֶךָ בְּגִלְגוּלָא, שָׂאת לָךְ בְּעֵלְמָא וְתִתְקַבֵּל בְּתִיּוּבְתָא. וְאִם לֹא, לִפְתַּח חֲטָאת רִבְּץ.

הָא הֵכָא אָדָם דְּעֵשְׂיָה וַיִּצְרָה אָדָם דְּבְרִיָּאָה דְּאוֹקְמוּהָ עַל תְּפִאָרֶת. מֵאִי בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ דְתָרִין דְּיוֹקְנִין דִּילָהּ לְעֵלָא. אֵלִין אֲנוּן וְיוֹ תָרִין וְיוֹן אֲנוּן תָרִין דְּיוֹקְנִין דֵּא דֵאִיהוּ אָדָם דְּאֻמְצָעִיתָא.

דְּשְׂכִינְתָא עֲלָאָה אִיהִי דְמוֹת אָדָם עֲלָאָה דֵאִיהוּ חֲכָמָה. וְשְׂכִינְתָא תְּתָאָה דְמוֹת אָדָם דֵאִיהוּ עֲמוּדָא דְאֻמְצָעִיתָא. וְעוֹד עֲמוּדָא דְאֻמְצָעִיתָא בְּדִיוֹקְנָא דְכְתָר וְדֵא אָדָם דְּבְרִיָּאָה. וְאָדָם דֵּיִצְרָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנָא דְחֲכָמָה. וּבִגִּין דֵּא (מלכים א ה כו) וַיְהִי־הָ נִתֵּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. דֵּאִיהוּ צְדִיק בְּרִית שְׁלֹם ה'. וְשְׂכִינְתָא תְּתָאָה אָדָם דְּעֵשְׂיָה דְמוֹת דְּשְׂכִינְתָא עֲלָאָה.

וְעוֹד אָדָם מְסִטְרָא דְּוָאוֹ אִיהוּ אָרִיף אֲנָפִין וְדֵא אָדָם דְּבְרִיָּאָה אָדָם דֵּיִצְרָה זְעִיר אֲנָפִין מְסִטְרָא דְּוַיִּצֵּר. יוֹי אֵלִין אֲנוּן סְפִירָן דְּבְרִיָּאָה וַיִּצְרָה וְעֵשְׂיָה תְּתָאִין, וְעוֹד, בְּרִאשִׁית בְּרִ"א שִׁי"ת, וְאֲנוּן אָדָם דְּבְרִיָּאָה וַיִּצְרָה וְעֵשְׂיָה תְּתָאִין, וְאָדָם דְּבְרִיָּאָה וַיִּצְרָה וְעֵשְׂיָה עֲלָאִין.

וְאִשְׁכַּחְנָא טְמִירִין בְּסִפְרָא דְחֲנוּף, דְּאָדָם בְּחֻשְׁפִּין זְעִיר תִּשְׁעֵי אִיהוּ. וְכָל סְפִירָה אֲתִקְרִיאת אָדָם. וְשְׂכִינְתָא תְּתָאָה דְמוֹת

וְשֹׁעַר רִאשׁוֹ כְּצֶמֶר נָקִי. בְּמָה? בְּאוֹתוֹ שֶׁהִקְרִיב מִכְּבֹּרוֹת צֹאנֹו וּמִחֻלְבֵּהֶן. וּמִשּׁוּם זֶה וַיִּשַׁע ה' אֶל הֶבֶל. וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

וּמִיָּד כְּשִׁלָּא הִתְקַבֵּל קֶרְבְּנֹו שֶׁל קִין, וַיִּחַר לְקִין מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִין לָמָּה חָרָה לָךְ שִׁלָּא הִתְקַבֵּל קֶרְבְּנֶךָ? אִם תֵּיטִיב מַעֲשֶׂיךָ בְּגִלְגוּל - שָׂאת לָךְ בְּעוֹלָם וְתִתְקַבֵּל בְּתִשְׁוִבָּה, וְאִם לֹא - לִפְתַּח חֲטָאת רִבְּץ.

הֵנָּה כָּאן אָדָם שֶׁל עֵשְׂיָה וַיִּצְרָה, אָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה, שְׂבָאָרוּהָ עַל תְּפִאָרֶת. מָה זֶה בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ שְׁתֵּי הַדְּמִיּוֹת שֶׁלוֹ לְמַעְלָה. אֵלוֹ הֵם וְיוֹ, שְׁתֵּי וַיִּיזֵן, הֵם שְׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת שֶׁל א' שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הָאֻמְצָע.

שְׂחֻשְׂבִינָה הָעֲלִיּוֹנָה הִיא דְמוֹת אָדָם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא חֲכָמָה, וְהַשְׂכִּינָה הַתְּתוּנָה דְמוֹת אָדָם, שֶׁהוּא הַעֲמוּד הָאֻמְצָעִי. וְעוֹד, הַעֲמוּד הָאֻמְצָעִי בְּדִיוֹקְנֵי שֶׁל כְּתָר, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה. וְאָדָם שֶׁל יִצְרָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנֵי הַחֲכָמָה. וּמִשּׁוּם זֶה (מלכים-א ה) וַיְהִי־נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. שֶׁהוּא צְדִיק בְּרִית שְׁלֹם, שְׁלֹם ה'. וְשְׂכִינָה הַתְּתוּנָה אָדָם שֶׁל עֵשְׂיָה, דְמוֹת הַשְׂכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה.

וְעוֹד אָדָם מֵהֶצֶד שֶׁל וַא"ו הוּא אָרֶף אִפִּים, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה, אָדָם שֶׁל יִצְרָה, זְעִיר אֲנָפִין מֵהֶצֶד שֶׁל וַיִּצֵּר. יו"י אֵלוֹ הֵם הַסְפִירוֹת שֶׁל בְּרִיָּאָה וַיִּצְרָה וְעֵשְׂיָה הַתְּתוּנִים. וְעוֹד, בְּרִאשִׁית בְּרִ"א שִׁי"ת, וְהֵם אָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה וַיִּצְרָה וְעֵשְׂיָה הַתְּתוּנִים, וְאָדָם שֶׁל בְּרִיָּאָה וַיִּצְרָה וְעֵשְׂיָה הָעֲלִיּוֹנִים.

וּכְצִאֲנוּ שְׁטֵמוֹנִים בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּף, שְׂאָדָם בְּחֻשְׁפִּין קֶטֶן הוּא תִשְׁעֵי, וְכָל סְפִירָה נִקְרֶאת אָדָם. וְהַשְׂכִּינָה הַתְּתוּנָה דְמוֹת אָדָם.

אָדָם. בְּקִדְמִיתָא עֲלֵת הָעֲלֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה
אָדָם יִהְיֶה רִישָׁא מַמָּד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר ז'
ו) רִאשֵׁף עָלֶיךָ כַּכְרָמֶל.

רִישָׁא הָא חַד. וּמַצָּחָא דִּילָהּ וּתְרִין עֵינִין וּתְרִין
אוּדְנִין הָא שִׁית. וּתְרִין אֲנָפִין וְחוּטָמָא
הָא תַשַּׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם הָא פּוּמָא דִּיהָ עֲשִׁירִית
כָּלְלָא דְכָלָא. אָמַר לִיה רַבּוֹן עֲלָמָא (קהלת ו' ז') כָּל
עֲמַל הָאָדָם לְפִיָּהּ. וְכָל גִּלְגּוּלִין דִּילָהּ לְפִיָּהּ.
וְאַפְשָׁר דִּיהֵיב בְּשַׁעְתָּא דְּמִזּוּנִי. אָמַר לִיה אֲנָא
אֲשַׁתְּתֵּף בְּכוּ לָא יִהְיֶה עֲמַל בְּפִיָּהּ. בְּהֵהוּא
זְמַנָּא בְּרָא כָלָא בְּלֹא עֲמַל וּיְגִיעָה. הָדָא הוּא
דְּכְּתִיב (תהלים לג' ו') בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיו כָּל צָבָאָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וּמָה עֲמַל הָוָה לַעֲלֹא
וְחִסְרוֹנָא דְּמִזּוּנָא. אָמַר לִיה אֵין דִּהֵהוּא
אָדָם קְדָמוֹן הָוָה בְּנֵי עֲלָמִין וּמַחְרִיבֵין. בְּגִין
דְּעֲלֵת הָעֲלֹת לָא הָוָה מִשְׁתַּתֵּף תַּמָּן. בְּגִין דְּעַד
הַשְׁתָּא לָא הָוָה שְׁלִים בְּנוֹקְבָא דִּילָהּ. וּבְגִין
דָּא אָמַר (בראשית א') נַעֲשֶׂה אָדָם, דְּאִיהוּ נִוְקְבָא
וְאַשְׁתַּתֵּף תַּמָּן דְּאִיהוּ לָא שְׂרִיא אֱלָא בְּאַתֵּר
שְׁלִים.

לְכַתֵּר נַחֲת לְמַחָא דְּאִיהוּ חֲכָמָה וְאַמֵּר נַעֲשֶׂה
אָדָם. דְּמַחָא אִיהוּ חַד וְאַתְּפִלַּג לְאַרְבַּע
מַחִין הָא חֲמִשׁ. וּתְרִין כְּנָפֵי רָאָה וּתְרִין כְּלִין
דְּאַתְחַשִּׁיבוּ עֲמָה מְלָגָאוּ, הָא תַשַּׁע וְאַמֵּר
נַעֲשֶׂה אָדָם דָּא לְבָא דִּיהָ שְׁלִימוּ דְּכָלָא.

וּלְכַתֵּר נַחֲת לְגוּפָא וְאַמֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּגוּפָא
עֲלָה צִוָּאר וְקִנָּה וּשְׁט הָא תֵּלֵת.

וְגוּף וּתְרִין דְּרוּעִין הָא שִׁית. וּבְרִית וּתְרִין
שׁוּקִין הָא תַשַּׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם עֲשִׁירִית לְכָלָא
דָּא נִוְקְבָא בְּכָל אֲתֵר נִוְקְבָא דָּא אִיהִי שְׁלִימוּ
דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין. וְהָכִי אֲזִיל בְּכָל אֲבָר וְאַבְר
וּבְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה, וְאַמֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם. עַד

בְּרִאשׁוֹנָה עֲלֵת הָעֲלֹת אָמַר
לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם, יִהְיֶה הָרִאשׁ
מַמָּד, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ז') רִאשֵׁף
עָלֶיךָ כַּכְרָמֶל.

הָרִאשׁ הֵנָּה אֶחָד, וּמַצָּחוּ וּשְׁתֵּי
עֵינִים וּשְׁתֵּי אֲזָנִים - הֵנָּה שֵׁשׁ,
וּשְׁתֵּי כְּנָפִים וְחוּטָם - הֵנָּה תַשַּׁע.
נַעֲשֶׂה אָדָם, הֵנָּה הַפָּה שִׁיָּהִי
עֲשִׁירִית, הַכָּלָל שֶׁל הַכָּל. אָמַר לוֹ
רַבּוֹן הָעוֹלָם, כָּל עֲמַל הָאָדָם
לְפִיָּהּ, וְכָל גִּלְגּוּלֵי לְפִיָּהּ, וְאַפְשָׁר
שִׁינָתֵן בְּשַׁעְתָּא שֶׁל
מִזּוּנוֹת? אָמַר לוֹ, אֲנִי אֲשַׁתְּתֵּף
עִמָּכֶם, לֹא יִהְיֶה עֲמַל בְּפִיָּהּ.
בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּרָא הַכָּל בְּלִי עֲמַל
וּיְגִיעָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים לא)
בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו
כָּל צָבָאָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה עֲמַל הָיָה
לְמַעַלְה וְחִסְרוֹן שֶׁל מִזּוֹן? אָמַר
לוֹ, כֵּן, שְׁאוֹתוֹ אָדָם קְדָמוֹן הָיָה
בוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, מִשּׁוּם
שֶׁעֲלֵת הָעֲלֹת לֹא הָיָה מִשְׁתַּתֵּף
שָׁם, מִשּׁוּם שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הָיָה
שְׁלֵם עִם נִקְבָּתוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר
(בראשית א') נַעֲשֶׂה אָדָם, שֶׁהוּא
נִקְבָּה, וְהַשְׁתַּתֵּף שָׁם, שְׁאִינוּ
שׁוֹרָה אֱלָא בְּמָקוֹם שְׁלֵם.

אַחֵר כִּף יָרֵד לַמַּח, שֶׁהוּא חֲכָמָה,
וְאַמֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם. שֶׁהַמַּח הוּא
אֶחָד, וְנִחְלַק לְאַרְבַּעַה מַחִים -
הֵנָּה חֲמִשׁ. וּשְׁנֵי כְּנָפֵי רָאָה וּשְׁתֵּי
כְּלִיֹּת שְׁנַחֲשֻׁבוֹת עִמּוֹ מִכְּפָנִים -
הֵנָּה תַשַּׁע. וְאַמֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה
הַלֵּב, שִׁיָּהִי שְׁלֵמוֹת הַכָּל.

וְאַחֵר כִּף יָרֵד לַגּוּף וְאַמֵּר נַעֲשֶׂה
אָדָם. שֶׁעַל הַגּוּף, צִוָּאר וְקִנָּה
וּשְׁט - הֵנָּה שְׁלֹשׁ, וְהַגּוּף וּשְׁתֵּי
הַדְּרוּעוֹת - הֵנָּה שֵׁשׁ, וּבְרִית וּשְׁתֵּי
שׁוּקִים - הֵנָּה תַשַּׁע. נַעֲשֶׂה אָדָם
- הָעֲשִׁירִית לְכָל, זֶה הַנִּקְבָּה. בְּכָל
מָקוֹם הַנִּקְבָּה זֶה הִיא שְׁלֵמוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים. וְכִף הוֹלֵךְ
בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר וּבְכָל סְפִירָה

וספירה, ואמר נעשה אדם, עד שנכללת השכינה בכל ספירה ובכל איבר.

באותו הזמן שנשלמו כל האיברים בה, כל אחד לעשר כמו זה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אחר כך יורד לארבע החיות שמהם נטל אדם שהם יהו"ה, ואמר נעשה אדם, שתהיה השכינה כלולה מכל צד. וכך יורד למטה לכל צבא השמים ואמר נעשה אדם, וכך למטה בבני אדם. ואלעזר בני, נקט את הפלל הזה בידך - שבכל מקום שאין שם שכינה, אין שם שלמות, ועלת העלות לא שריו שם. ומשום זה האדם בלי הנקבה הוא פגום ולא שורה עליו הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אלעזר וכל החברים של שם, אלו לא באנו לעולם אלא לשמע זאת - מספיק.

ועוד אמר רבי שמעון, הברכות אין יורדות על ביתו, ולא הנביעה, עד שהשכינה מתחברת עם הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (בראשית ב) כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ. למה? משום שאדם אין, שעליו נאמר (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך, ואדם לא נקרא בלי נקבה, ומשום זה כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ.

והארץ היתה תהו ובהו, וכל הבנינים היו חרבים ויבשים בלי נביעה, עד שבאה השכינה. ומשום זה (שמות כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך. ותרגם אונקלוס, בכל מקום שאשרה את שכינתי. שכל הברכות מתפנסות בו.

ובשביע' נאמר כל הכורע כורע בברוך. מה זה ברוך? כ' פתר. ר' שש הספירות. הנה עשרה כלולים

דאתפלילת שכינתא בכל ספירה ובכל איבר. בההוא זמנא דאשתלימו כל אברין בה כל חד לעשר פגונא דא, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. לבתר נחית לארבע חיון דאתנטיל מניהו אדם דאנון יהו"ה. ואמר נעשה אדם למטהו שכינתא פלילא מפל סטרא. והכי נחית לתתא לכל צבא השמים ואמר נעשה אדם. והכי לתתא בבני נשא. ואלעזר ברי נקט האי פלילא בידך, דבכל אתר דלית שכינתא תמן, לית שלמותא תמן, ועלת העלות לא שריא תמן. ובגין דא איהו בר נש פגים בלא נוקבא, לא שריא קודשא בריך הוא עליה. אמר רבי אלעזר וכל חבריא דתמן אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די.

ועוד אמר רבי שמעון ברפאן לא נחתין על ביתיה ולא נביעו, עד דשכינתא אתחברת בקודשא בריך הוא. הך הוא דכתיב (בראשית ב) כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ. אמאי בגין דאדם אין. דעלה אתמר (יחזקאל מד ל) להניח ברכה אל ביתך. ואדם לא אתקרי בלא נוקבא, ובגין דא כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ. והארץ היתה תהו ובהו. וכל בנינין הוו חרבין ויבשין בלא נביעו, עד דאתת שכינתא. ובגין דא (שמות כ כד) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך. ותרגם אונקלוס בכל אתרא דאשרי ית שכינתי. דכל ברפאן ביה מתפנשין.

ובגינה אתמר כל הכורע כורע בברוך. מאי ברוך כ' פתר. ר' ראשית חכמה. ב' אמא עלאה ואמא תתאה. ו' פליל שית ספירן, הא עשר פלילן בה וכלהו מתפנשין לגבה. ראשית חכמה. ב' האם העליונה והאם התחתונה. ו' פליל

בה, וכלם מתפננים אליה. ומשום זה נקראת בית הפנסות, הפנוס של הכל.

וכך הזוקף - זוקף בשם, וכל הפורע - פורע בברוך, שהוא שנאמר בו וברוך אל עליון, כולל עשר ספירות ממעלה למטה, שהוא מקור כל הברכות. וכל הזוקף זוקף בשם, פעמים למה? היה לו לומר, כל מי שמתפלל, פורע בברוך וזוקף בשם! למה שתי כריעות ושתי זקיפות? אלא הסוד של שתי כריעות - הראש והגוף, עד ח"י העולמים שהוא כולל שמונה עשרה חליות. וזהו עד שיתפקקו כל החליות שבשדרה, ועליה נאמר ביעקב (בראשית לג) וישתחו ארצה שבע פעמים. וכמו ששתי כריעות הם בראש וגוף שהוא ברוך, כך צריך שם שתי זקיפות.

אמר רבי אלעזר, אבא, סוד עליון יש יותר שירידת הנביעה מבפנים היא יתרה. שתי כריעות הן י"ו למי? אל ה"ה, ושתי זקיפות בה"ה להעלות ה' עם י', ה' עם ו', כמו שבית ראשון ושני שהסתלקו בשני עצמורים, ועליהם נאמר (תהלים קמה) סומך ה' לכל הנפלים וזוקף לכל הכפופים.

אמר לו, והרי נתבאר כל הפורע פורע בברכות, שהוא אל עליון שנכללים בו עשר, איך הם כפולים שם עשר שניים שיהיו שם שתי כריעות? שהרי הכריעות הן עשר ממעלה למטה. וזקיפות עשר מטה למעלה. וסוד הדבר - אל"ף ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הכריעות בעשר מן אלף של אדנ"י, עד עשר זקיפות מן י' של אדנ"י, עד אלף מן אדנ"י הוא בברוך אל"ף ה"א יו"ד ה"א. וכל

ובגין דא אתקריאת בית הפנסות, פניסו דכלא. וכל הזוקף זוקף בשם וכל הפורע פורע בברוך. ההוא דאתמר ביה (בראשית יד כ)

וברוך אל עליון. כליל עשר ספירן מעלא לתתא דאיהו מקור כל ברפאן. וכל הזוקף זוקף בשם. תרין זמנין אמאי. הוה ליה למימר כל מאן דמצלי פורע בברוך וזוקף בשם. אמאי תרין פריעות ותרין זקיפות. אלא רזא דתרין פריעות רישא וגופא. עד ח"י עלמין דאיהו כליל ח"י חלון. ודא איהו עד שיתפקקו כל חליות שבשדרה. ועלה אתמר ביעקב (בראשית לג א) וישתחו ארצה שבע פעמים. וכמא דתרין פריעות אנון ברישא וגופא דאיהו ברוך. הכי צריך תרין זקיפות תמן.

אמר רבי אלעזר אבא רזא עלאה אית יתיר דנחיתו דנביעו מלגאו איהו יתיר. תרין פריעות אנון י"ו לגבי מאן לגבי ה"ה. ותרין זקיפות בה"ה לסלקא ה' ב', ה' ב'. כגונא דבית ראשון ושני דאסתלקין בתרין עצמורין. ועליהו אתמר (תהלים קמה יד) סומך ה' לכל הנפלים וזוקף לכל הכפופים.

אמר ליה והא אתמר כל הפורע פורע בברכות, דאיהו אל עליון דאתכלילן ביה עשר. איך אנון כפולים תמן עשר תננא למהוי תמן תרין פריעות. דהא פריעות אנון עשר מעלא לתתא. זקיפות עשר (דף קלח ע"ב) מתתא לעלא. ורזא דמלה אל"ף ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הפריעות בעשר מן אלף דאדנ"י עד י' זקיפות מן י' דאדנ"י עד אלף דאלף מן אדנ"י איהו אהיה. י' מן אדנ"י איהו יהו"ה. ובגין דא כל הפורע פורע בברוך אל"ף ה"א יו"ד ה"א. וכל הזוקף זוקף בשם יו"ד ה"א אהיה. י' מן אדנ"י הוא יהו"ה. ומשום זה כל הפורע פורע